

PAULA STRADIŅA
KLĪNISKĀ UNIVERSITĀTES
SLIMNĪCA

Informācija pacientiem

BALONA PULMONĀLĀ ANGIOPLASTIJA

**hroniskas trombemboliskas plaušu
hipertensijas ārstēšanai**

Kas ir BPA?

Balona pulmonālā angioplastija (BPA) ir mazinvasīva ārstēšanas metode pacientiem ar hronisku trombembolisku plaušu hipertensiju (HTEPH). HTEPH ir reta un smaga plaušu hipertensijas forma, kas var attīstīties pēc pārciestas plaušu artēriju trombembolijas.

HTEPH gadījumā plaušu artērijās veidojas hroniski trombi, kas laika gaitā nepilnīgi izšķīst un pārvēršas iekaisuma radītos (fibrotiskos) rētaudos, sašaurinot vai pat pilnībā nosprostojoš plaušu asinsvadus. Tas izraisa paaugstinātu spiedienu plaušu artērijās un pakāpeniski var novest pie sirds mazspējas attīstības.

BPA procedūras mērķis ir mehāniski paplašināt šos sašaurinātos asinsvadus, atjaunojot asins plūsmu plaušās un tādējādi samazinot slodzi uz sirdi. Šī procedūra ir atzīta ārstēšanas metode HTEPH pacientiem un ir iekļauta Eiropas Kardiologu biedrības vadlīnijās.

Kāpēc veic BPA?

BPA veic, lai:

- uzlabotu asins plūsmu plaušās,
- samazinātu spiedienu plaušu artērijās,
- mazinātu elpas trūkumu un nogurumu,
- uzlabotu fiziskās slodzes toleranci,
- samazinātu sirds mazspējas progresēšanas risku,
- uzlabotu dzīves ilgumu un kvalitāti.

Kam BPA ir nepieciešama?

Procedūra nepieciešama pacientiem:

- kuriem nav iespējama ķirurģiska ārstēšana;
- kuriem pēc operācijas saglabājas paaugstināts spiediens plaušu artērijās;
- kuriem trombi ir mazajos plaušu asinsvados, kur ķirurģiska ārstēšana nav iespējama.

Kā notiek BPA procedūra?

BPA ir **mazinvasīva** procedūra. Tas nozīmē, ka tās laikā nav nepieciešams atvērt krūškurvi vai veikt plašus ķirurģiskus griezienus. Procedūras norise:

1. caur nelielu dūrienu asinsvadā (parasti cirkšnī) ievada katetru;
2. katetru virza līdz plaušu artērijām;
3. sašaurinātajā asinsvada vietā ievieto nelielu balonu;
4. balons tiek īslaicīgi piepūsts, tādējādi paplašinot asinsvadu;
5. balons tiek izņemts pēc asinsvada paplašināšanas.

Parasti pacients paliek slimnīcā 1 – 2 dienas, kamēr veic veselības stāvokļa novērošanu, bet pēc tam var doties mājās. Izrakstoties pacientam tiek sniegtas rekomendācijas turpmākai ārstēšanai un kontroles vizītēm.

Parasti nepieciešamas 3 – 5 BPA sesijas ar intervālu vairākas nedēļas vai mēnešus, lai pakāpeniski paplašinātu vairākus skartos asinsvadu segmentus.

leguvumi pacientam

Pēc BPA procedūras pakāpeniski uzlabojas asinsrite plaušās, kas var palīdzēt mazināt simptomus un uzlabot ikdienas pašsajūtu. Pacienti novēro:

- elpas trūkuma mazināšanos,
- fiziskās izturības uzlabošanos,
- spiediena samazināšanos plaušu artērijās,
- sirds funkcijas uzlabošanos,
- hospitalizāciju samazināšanos,
- dzīves ilguma un kvalitātes uzlabošanos.

Kas notiek pēc procedūras?

Pēc BPA procedūras svarīgi ievērot ārsta norādījumus un turpināt ārstēšanos, lai nodrošinātu labāko iespējamo rezultātu. Parasti:

- tiek plānotas nākamās BPA sesijas (ja nepieciešams),
- jāturpina lietot antikoagulanti (asins šķīdinātāji) un citas ārsta nozīmētas zāles,
- nepieciešamas regulāras kontroles vizītes.

Kad jāsazinās ar ārstu?

Dažos gadījumos pēc procedūras var rasties simptomi, kas prasa tūlītējus izmeklējumus un rīcību. **Nekavējoties jākonsultējas ar ārstu, ja parādās:**

- pieaugošs elpas trūkums,
- sāpes krūtīs,
- asins spļaušana,
- pēkšņs vājums vai reibonis.

BPA Latvijā

Balona pulmonālā angioplastija Latvijā tiek ieviesta pilotprojekta ietvaros Paula Stradiņa Klīniskajā universitātes slimnīcā, lai uzlabotu diagnostikas un ārstēšanas iespējas HTEPH pacientiem.

Vairāk par projektu:

www.stradini.lv, www.phlatvia.lv, www.parsirdi.lv

Avoti:

European Society of Cardiology un European Respiratory Society guideline.

Humbert M. et al.

2022 ESC/ERS Guidelines for the diagnosis and treatment of pulmonary hypertension.

European Heart Journal, 2022.

Lang I.M. et al.

Balloon pulmonary angioplasty for chronic thromboembolic pulmonary hypertension: clinical consensus statement.

European Heart Journal, 2023.

Pilotprojekts: "Sirds – asinsvadu slimību pacientu diagnostikas un ārstēšanas uzlabošana Paula Stradiņa Klīniskajā universitātes slimnīcā"
NVD-9/96-2024, ID 04.

